

ЖЫЙЫЛЫ Къоркъуусулукъну жалчытыр ючюн кючню бирикдирге

КъМР-ни Терроризмге къажоу комиссиясыны бля КъМР-де Оператив штабны бирге бардырылган кенешлеринде Халкъны биригуюно кюнюнде къоркъуусулукъну сакълау мадарлары сюзолгендиле эмда «2013-2020 жыллада КъМР-де право бузукълукъланы профилактыкасы эм жамаут нызамны бля къоркъуусулукъну кючлеу» къырал програм-масына къайлау толтурулганына къыралганды. Жыйынуу КъМР-ни Башчысы – Терроризмге къажоу комиссияны таматасы Юрий Коков бардырганды. Аны ишине Парламентни спикери Татьяна Егорова, федерал инспектор Владимир Канунников, Правительствоу таматасы Мусулканы Алий да къатышгандыла.

Аны ача, Юрий Александрович жуукъ кюнледе бир неча жамаут-политика магъаналы иш болупгун эгертенди, ол санда 4 ноябрьде Халкъ-ланы биригуюно кюню эмда 7 ноябрьде Октябрь революцияны 99-жыл-лыгы. «Бу кюнледе ша-харлада бла элдеде 70-ден аслам тюрлю-тюрлю жыйылыула, концертле, спорт эришюле болукъ-дула. Алада бир тюрлю жасюну иш болурмаз-гъа, къоркъуусулукъну жалчытырға керекди», деп чертенди ол.

Республиканы Башчы-сы арт кезиуде республи-када хал тынчайганын, аманлыкчы къауум-ланы ишлери тохтатыл-гандарын белгилеген-ди. Алай террористле Къабарты-Малкъарда тынчыкыны бузарга деген умутларны къой-магъандыла. «Къоркъу-усулукъну жалчытыр-муниципалитетледе да магъаналыды», дегенди.

Ызы бла повесткагъа кенгендиле. Биринчиден, байрамланы кезиуде сора да, жамаут тын-чыкыны жалчытырға энчи иели къалаурула, къазакъла, дружинникле да къошулукъдула.

Нальчикде «Келишю-люкюно» майданында уа РФ-ни Коммунист пар-тиясыны КъМР-де ре-гион блямоию Октябрь революцияны 99-жыл-лыгын митинг бла бел-гилерикди. Алайда ди-

Къоркъуусулукъну сакъ-лау мадарлары сюзол-гендиле. КъМР-де ич ишле министр Игорь Ромашкин айтханыча, Халкъланы би-ригуюно байрамына 6-мингден аслам адам къа-тышырғы белгиленеди. Къуанчланы кезиуде ре-гион блямоию Октябрь революцияны 99-жыл-лыгын митинг бла бел-гилерикди. Алайда ди-

Къоркъуусулукъ жал-чытырғы белгиленген кюнлюде республикада аманлыкчы къауум-ланы ишлери тохтатыл-гандарын белгилеген-ди. Алай террористле Къабарты-Малкъарда тынчыкыны бузарга деген умутларны къой-магъандыла. «Къоркъу-усулукъну жалчытыр-муниципалитетледе да магъаналыды», дегенди.

Къоркъуусулукъ жал-чытырғы белгиленген кюнлюде республикада аманлыкчы къауум-ланы ишлери тохтатыл-гандарын белгилеген-ди. Алай террористле Къабарты-Малкъарда тынчыкыны бузарга деген умутларны къой-магъандыла. «Къоркъу-усулукъну жалчытыр-муниципалитетледе да магъаналыды», дегенди.

ТЮБЕШИУ Къабарты-Малкъарны Парламенти законла жарашдырыуда ахшы сынау жыйшыдырганды

Михаил Галимович депутатланы айрыуу кампанияны жетишмил бардырганлары бла алгъышлагъанды эмда мындан ары ишлеринде жетишмиле тежегенди. Ол Ирина Марьяш Къыр-рал Думаны Бюджет эм налога, Геккиланы Заур бла Адальби Шагашев а Халкъла аралы ишле жаны бля комитетлени къауумларына киргенле-рин билдиргенди.

Тубешюде саз РФ-ни Къырал Думасын законла чыгарыу жаны бля ишени, келир жылга къыралны баш финанс документин – бюджетни – жарашдыруу-ну юслеринден баргъанды. Парламентерийле Къырал Думаны къауумулу, аны фракцияларны юслеринден айтхандыла, палатаны къарауунда болган за-конопроектлени белгиле этгендиле.

РФ-ни Къырал Думасында Къабарты-Малкъардан депутатла «Единая Россия» партияны КъМР-ни Парламентинде фракциясыны келечилери бля тубешгендиле. Аны ача, фракцияны башчысы – Бюджет, налога эм финанса жаны бля комитетни таматасы Михаил Афанасьев РФ-ни Къырал Думасын жаңы къауум толу кючю бла ишлеп башлагъанын, регионлада ийикъны чеклеринде Ирина Марьяш, Геккиланы Заур, Адальби Шагашев «Единая Россияны» депутатлары бля тубеширге оную этгендери чертенди.

РФ-ни Къырал Думасында Къабарты-Малкъардан депутатла «Единая Россия» партияны КъМР-ни Парламентинде фракциясыны келечилери бля тубешгендиле. Аны ача, фракцияны башчысы – Бюджет, налога эм финанса жаны бля комитетни таматасы Михаил Афанасьев РФ-ни Къырал Думасын жаңы къауум толу кючю бла ишлеп башлагъанын, регионлада ийикъны чеклеринде Ирина Марьяш, Геккиланы Заур, Адальби Шагашев «Единая Россияны» депутатлары бля тубеширге оную этгендери чертенди.

Кюз арты осесияда уа бля мааналы документ-ленден бири, 2017 жылда эмда 2018-2019 план кезиуде федерал бюджетни къурауду, Ирина Марьяш, аны энчиликлери бля шыгъарыу эте, «Единая Россияны» фракциясы къырал казнада битую социальны гарантыяла толтурулурларына къа-

лагъа ахчаны азайтмаз ючюн къолдан келген эти-ленди. РФ-ни Президентини май указыларын толтуруу да баш борчай къалганды.

Адальби Шагашев пар-тия программала жаша-уда къалай бардырыл-ганыларны юслеринден айтханды. Ол салынган

муратла эм борчай тамам-ланылыр ючюн, федерал халда ишлерге керекли-син белгилегенди. «Еди-ная Россияны» айыруула алы программадан да толтурурға кереклиси-не эс бургъанды.

Къабарты-Малкъарны Парламенти бу жаны бля бек хайырлы ишленгенли арасында белгиленди, деп къошханды Гекки улу.

Жыйылыуда РФ-ни Къыр-рал Думасын эмда КъМР-ни Парламентини ишлери бля байламлы башка со-рулаула да къарлганды.

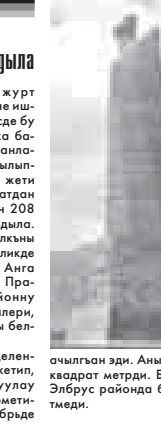
Ахырында спикер Та-тьяна Егорова быллай тубешюмени дайым да бардырырға кереклиси-не эс бургъанды.

Ала антларны кертичкель къалгъандыла

Кенделенде Улуу Ата журт урушда белгилени хурметине ишленген мемориал комплексде бу элден ол кыялы къазаутха бар-ды, мюмр жашуу кюнч жюмр-лер бергенлени атлары жазыл-ды. Мемориалды къатында жети тошны юсюнде уа къазаутдан сора мамыр жыллада белген 208 ветераны оты, тукуму бардыла.

Комплекс 4 октябрьде - Халкъны биригуюно кюнюнде - эртенликде 11 сагъатта ачылыкъды. Ан-га Парламентни депутатлары, Правительствоу, Элбрус районну администрациясыны келечилери, жамаут къатышырлары бел-гиленди.

Эсигизге салайык, Кенделен-ден Улуу Ата журт урушка кетип, Туугъан журтубузу къоруулау сермешле белгилени хурмети-не мемориал бытыр 4 ноябрьде ачылгъан эди. Аны кенглиги 4694 квадрат метрди. Бюгонлюкде ол Элбрус районда бек улуу эгер-теди.

Мадар Къышда апчымаз ючюн

Къабарты-Малкъарда сууукъланы кезиуде жылыуыз къалмазча къошакъ амалланы хайырлыны хайыраула хазырдыла. Кел болмай республика бля «Роснефть» компания аварияланы кезиуде жашау журтла жылыуыз къалмазча дизель отлукъ бля жалчы-тырча келишим этгендиле, деп билдиргенди КъМР-ни къурулуш эм жашау журтла – комму-нальнаны мюлк министрини кенешчиси Борис Балагов.

Келишимге кере, бир тюрлю авария-дан сора сагъа-нылган компания алты сагъатын ичинде дизель отлукъ республиканы къай-сы районуна да тап-дырылукъды. Болса-да быллай къыйын кезиледе болуму игилендирме проф-филь министр-ствому материалла-ры, оборудованысы да барды. «Район-лада бля шахарлада да энчи бургадада ишлеркидиле. Ала да керек материалла эм техника бля жал-чытырғы белгиле-дегенди Балагов.

Бизни корр.

Алиса ТАРИМ.

Л.Б. Хацуквагъа «Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы юристи» деген ат тауун юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Кел жылланы бет жарыкылы ишле-гюно Ючюн Хацуква Лена Баталовнагъа – Къабарты-Малкъар Республиканы Транспорту эмда связь жаны бля къырал комитетини право бля жалчытыруу блямоию таматасына – Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы юристи» деген ат атаргъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Нальчик шахар, 2016 жыл 31 октябрь, №129- УГ

Ю.КОКОВ.

Магъаналы ушакъ Россейли эмда тыш къыраллы туристлеге хар жаны бля да тынгылы къонакъбайлыкъ эмерге республика хазырды

КъМР-ни Башчысы Юрий Коков «StavPress» изданинаны сорууларына жууапла бергенди

«Юрий Александрович, бюгонлюкде республика Россейни Президентини май указыларын толтуруу жаны бля иш кыстауу баргъан регионладан бирине саналады. Бусагъатха не зат этилгенди? Мындан ары не жумушла тамамларга тошерикди?»

РФ Президентини май указыларын толтуруу бизни баш ишлерибизден бириди. Ала къолгъа алынганлы республиканы экономикасында иги жанына торле-ниуле этилини башлан-гандыла. Битеулю регион продукт 2011 жыл бла тен-гештиргенде 9,4 процент өсгенди. 2015 жылда уа 130 миллиард сомгъа жетгенди.

Битеулю регион продук-тда инвестицияла, толу болмаган шартлагъа кере, 24,1 процентни тууду, 2011 жылда уа ол 23 процент эди. Бийик технологиялы продукцияны эмда эконо-миканы илму бля байламлы блямоюлерини продук-циялары ююшлери 2011 жылдан эсе 13,6 процентте өсгенди. Ишени хайырлы-лыгъы да 2011 жылдан эсе 10,3 процентте асламды.

Россей Федерацияны Президентини «Социал политика жашауда бар-дыруу жаны бля мадарланы осюнден» 2012 жылда 7 майда чыгарылган 597-чи номерли Указына тийишли-ликде бюджет блямоюле

иш хакъы белгиленген көрюмдөлен эсе бек ёсю-юу, бюджет организацияла-да айлукъ регионлада орталык иш хакъдан баш-халыгын азайтуу жалчы-тылынганды.

Халкъны саулуугун кюч-лендируу, адамланы ёмюр-лерин узайтуу - Россей Федерацияны Президенти-ни «Сауукъ сакълауда социал политиканы игилен-дирууну осюнден» 2012 жылда 7 майда чыгарыл-ган 598-чи номерли Ука-зыны баш муратды. Юч жылны ичинде Къабарты-Малкъарда къан тамырла бля байламлы аруулдан өлгенлени санан 10,6 про-центе азайтырға къолдан келгенди. Къагъанакъланы араларында да белгенли саны СКФО-да бек алаша-сады.

Жаңгы багъуу объект-ле ишлеуно хайырындан медицина болушукъну адамлагъа не къадар жу-жукъны илму бля байламлы келеди. Республиканы врач-фильтерла диспансер жаңгыртылды. Прохлад-ный шахарда ара район болнычаны 180 индуртуу болукъ хирургия корпусу къурулуш барады. «Тубер-кулёзга къажоу диспан-сер» къырал казна учре-ждения тынгылы ремонт этилиги башла турды. 2014 жылда биринчи медицина болушукъ берген блямоюте 51 ФАП бля 11 амбулатория къошулгандыла.

Республикада 2014-2015 жыллада школга ва дерги жыл саны сабилеге 9997 къошакъ бер къуралганды. Ол а школга дерги билим берген учреждени-ялада жер къытылкъдан къутулурға эмда 3-7-жыл-лыкъланы аллай учреж-денилада жерле бля 100 процентте жалчытырға он бергенди.

Ипотекя кредитле алы-уда къырал болушукъ-ну мадарлары этиледиле, адамланы оюла тургъан юйлерден кёчюруу жаны бля «жон карта» толтуру-ды. Бюгонлюкде 1429 адам кёчюролгенди, жылы ахы-рыда дагы 769-су жаңгы фатарла къолуу болукъдула.

Къырал эмда муниципал жумушланы тамамлауу 12 кел функцияны ара ачып-ганды. Аланы юслери бля къырал жумушланы тамам-ларча бир порталда респу-бликада жашагъанлары эсепге алыу жаны бля иш къуралганды. Къабарты-Малкъар Республиканы толтуруучу къырал власть органдарыны, жер-жерли самоуправление органдары-ны, федерал къырал власть органдары ала-рында 132 къырал (муни-ципал) жумушла тамамлау жаны бля электрон ведом-ствола аралы байламлыкъ-ла къурагъандыла.

Кенеш Юйорледе, орамлада зорлукъну, аманлыкчылыкъны жолун кесерге

Республиканы Правительствоу бузукълукъланы профилактыкасы жаны бля ведом-ствола аралы комиссиясыны кенешчи КъМР-ни премьер-министри Мусулканы Алийни башчы-лыгы бля бардырылганды. Аны ишине бир-бир министрстволаны, ведомстволаны, жер-жерли администрациялары башчылары бля келечилери къатышгандыла.

Юйорледе къауумлау, зорлукъну эмда аманлыкчылыкъны болдурмаз амалла-ры юсюнден доклад бля МВД-ны КъМР-де жамаут нызамны сакълау жаны бля полицияны башчысыны орунбасары Роберт Кер-фов өслешгенди. Ол билдиргенча, бытлы тогузу айны ичинде республиканы тирислене адамны жа-шауна къажоу 391 аман-лык иш этилгенди. Болум бегирек да Прохладный, Май Эмда Терк районлада оспалды, деп чертенди до-кладчы.

Эми къыйын социал пробле-малардан бирине ююредги аманлыкчылыкъ саналады. Быйыл саулай республикада бытлы 107 шарт тохташ-дырлганды. Ол бытлдан эсе азыркы болгъанлыкъгъа, бир-бир районлада уа, саз ючюн, Урван, Бахан эмда Элбрус, аланы саны ишда кебейгенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къоркъу сузлуккуну жалчытыр ючюн кюнчю бирикдирирге

Ахыры. Алып 1-чи беттеди.

Юрий Коков, докладчы сөзө, жууялы ведомстволаны араларында байлыккылычы көчүрөчө керектенине эс бурганды. Ол Прохладныйде полициячыла чабуулукту эттигин, аны кезиунде эки инспектор жоюлганын да эскерткенди. «Ол а саклыкны эс этгенибизге шгатылгык этеди. Аманлыккыла хазырланганын, ала этириге боллуктары аглаздан да билип, алапы болдурмазга борчлугу. Хау, арда мураданы тырыштыр, алапы нызамны саклауучула кеслерин профессионаллача кертүзгөндиле, алап биз жашларыбызга эс этгенибиз», деп жарыганды ол.

Ызы баш «2013-2020 жылда КМР-де право бузуккылычаны профилактикасы эм жамауат нызамны бла къоркъу сузлуккуну кочлукчу» кырал программаны «Экстремизмни бла терроризмни профилактикасы» подпрограммасы кылай толтурулганы сюзөгөндиле. Юрий Александрович ол экстремизме кырау ишсе баш документ болганын чертегиди. Озган жыл аны черклерине бардырылган жумушала кеслерин хайырлыккыларын көргөзгөндиле.

Юрий Коков Интернетте, социальны сөтлөдө экстремизмге кырау иш тирилген иги шартха санаганды. Терроризмни ариулаган, аманлыккылычаны жигитликке кертүзгөрү умут этилген материалланы ачыккыла эм алапы басмадан кетериу ишге эни эс бурулды. Алай кырал программада белгиленип жумушала заманчыла ахча бла жалчытылмайдыла, аны ючюн а болжалла сакланмайдыла. «Биз жылы ахчырында недела Терроризмге кырау комиссияны кенешини алында тилуу болууга кырау ишсе баш жарамганбыз. Алай ишлерге жарамганбыз жылдан жылга айткандай, жыйлыларыбызда сөзгөнлөй турубуз, хал а торлөмөйдү», дегенди ол.

Право бузуккылычаны профилактикасы жаны бла муниципалитеттени бла право нызамны саклауучулары араларында информация байлыккылычала кырауламыяларны эс буруп, бу кемчиллик кетиреге керектенип шарт айтканды Юрий Коков. Ол республикада экстремизмни профилактикасы жаны бла министрликкылуу кийрилген инспектор, Залим Каширковча жууялы органданы бирикдиритпеге, ишин тирилтүүргө кырау буроганды.

Белгиленген документ кылай толтурулганыны юсөндө докладчы КМР-ни Правительствосуу башчы саны орунбасары билгим берди, илму эс жаш төлөну ишери жаны бла министр **Нина Емузова** этгенди. Ол да жууялы ведомстволаны араларында байлыккылычаны тиийли даражада болмагыларын чертегиди, ол а информация бла алышынгыра кырайды.

Нина Зувернова Интернетте докладчыла да экстремизм материалланы жайлыууна кырау иш бардырылганын, басма эм аспалы коммуницияла чыла жаны бла кырал комитетини структурасында ол жаны бла специалисте болганыларын, алапы квалификациялары өсдорлөргө ишери айтканды. Жылы алындан алапы республикалы газеттеде экстремизмни профилактикасы жаны бла материал басмаланганды,

телевидение, радио беруиле хазырланганды. Ол санда Прохладныйде полициячылар этгенилени, мурдарлыккыла этилгенин тохташдырырга да себеплик этгенди.

Комплекс жолда жуорюно жуоруклары бузганлыгы тохташдырырга да он берди. Жылы алындан берди а видеокameraла эсепте 996 минг бузуккылуку алгандыла. Битеу да бирге а кырал программаны жумушларына 11 миллион сомдан аспам болгонгөндү.

Докладчы сөзө, Юрий Коков быыл июнь айда РФ-ни Кырал Дуамасы экстремизмге, терроризмге кырау законланы уллу къауууна тозетиуле кийрилгенин эскертпеге, республикалы правулу актыны ала бла келишдиритпеге, жаңы жуорукла берген онганы тол хайырлангырга керектенип чертегиди.

Кенгешде «2020 жылга дери КМР-де транспорт системаны айнтыруу» кырал программаны «Къоркъу сузлуккуну» подпрограммасы кылай ишленгени да тинтилгенди. Аны юсөндө докладчы Транспорт эм сыыз жаны бла кырал комитетини башчысы **Арсен Кудавэ** этгенди. Ол айтканчы, а аппарат-программаны черклерине орамлада 198 видеокamera салынганды, ол санда шендогус, бийик чачкылуу, 180 градусуа бурулгангыла да.

Системаны сервер оборудованиасы ючлөнгөндү, аны ситуациялы арасында жаңы оборудованиа салынганды, «Гражданни-полицийский» система да орнатылганды. Ол а кырым болумга тошгөнгө этерек окунуа полициячыла бла байлыккылычала хураула-жууялы органдыла таргытыруу билдиргенин он береди. «Алай, жарсыууга, адамла аны онганын билмейдила элде эмда хайырланмайдыла. «Къоркъу сузлуккуну» система ишле башлаган кезиунде берди а орамлада этилген бузуккылычаны саны 60 проценте азайганды», дегенди докладчы.

Жылы алындан берди а бу программаны хайырландан

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Юйорледе, орамлада зорлуккуну, аманлыккычылыккыны жолун кесерге

Ахыры. Алып 1-чи беттеди.

Алай хар не да арталдыла иги болуп этбирегенди деп айтканды а тойлоодо «Республикада жашгыра миллетле юйорде болган проблеманы тышына чыгарынуу дурус кёрмөйдү, иш арталдыла осланы кетгинчи, зорлукчу башын жабып, тынгылап туралды. Иш кеси алына табына торлөрдөн деп сактылап турган» тереди. Ол себептен профилактика бла ючлөргөнлө бөтөндө сак болууга, не аз жапун эшитселе да, кылак салырга, мадар этерге керекдиле», дегенди докладчы.

РФ-ни Уполновыи кодексинде жууялычаны араларында болган къауагыла, тойшоуруш ючюн жууялыккыга тартуу статыялары алгараккыла жок эдиле. Битеу да аманлыккычылыккы ишени ичинде алапы саны бек аз болганлыккыла, алапы саны жылдан жылга көбөйө барады. Къабарты-Малкъарда окудына. Мында, сөз ючюн, 2011 жылда алай 38 шарт тохташдырылган эсе, 2012 жылда – 66, 2013 – 131, 2014 – 124 эмда былтыр – 163-сү ачыккыланганды.

Ма ол себептен быыл июль айда Уполновыи кодексини 116-чы статыясына эни закон бла тозетиу синдирилгенди. Ол кеси да энди «жууук адамланы тойгон, зорлук этип ачытканы ючюн» деп алай анылашканды. Ол къыбыл этилгени бери республикада 20 аманлыккычылыккы шарт тохташдырылганды, аны акиден бири – Прохладный шахарда.

Докладчы белгиленичана, юйор, жашуу халла бла байламлы аманлыккычылыккы этгенлени аспасымы жыл санлары отуздан атлагандалыла. Ала кеслери да анда-анда ишленгендиле, ала кеслери да анда-анда ишленгендиле, ала кеслери да анда-анда ишленгендиле. Юйор зорлукчу болуурумуз умутуа ишеклик туууруга адамланы ачыккылауу, къоркчулуу къауууга киргенли, бизни республикада 2012 жылда ауур эмда бек ауур аманлыккычылыккы этилген сегиз шарт ачыккыланган эсе, былтыр аладан 25 шарт тохташдырылганды. Быыл тогуз айны ичинде а эсепте онбешини тошгөндү.

Профилактикалы ючлөндирилгенини хайырландан болум көп жаны бла аз-маз итилген барды. Орамлада, аспам адам жыйынган жердеде этилген аманлыккычылыккы ишлени саны 22 проценте азайганды, урлау – 21, гудучулук – 44, тонау – 26, кылыккысызыккы – 50, хыйлакчылыккы – 23 эмда наркотиклени сатыу-алуу – 50 проценте азайганды да аны шарт кертүзгөндиле.

Ол саулау республикада орталык кёрөмдөлө эсепте, бир-бир муниципалитеттеде а болум, жарсыууга, осланы кетгенди. Алай бла орамлада аманлыккычылыккы Зольск районда – 157,1, Урван районда – 38,5, Прохладна районда – 12,9, Элбрус районда – 40, Чегем районда – 29,6 эмда Май районда 6,1-ге аспамырак болганды. Полициячыла да кеслери жанында аны ачыккылауу жаны бла ишени ючлөндире бардыла. Аны хайырландан ачыккыланган аманлыккычаны саны он проценте көбөйгөндү.

Орамлада халны игилендириу кеси ырызлыккылары бла ишлеген дуржуналаны

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Тиккаланы Фатима.

Такырланган эр киши жиямукла

Азыр. Апы 3-чо беттеди.
Машинаны кузовунда бир кыуум тишпур болганын кереме. Аланы сыртларын менен тегли, менден гитчерек болган сабийи салдыла. Бары да элгени тургандары керемеде.

Машинаны бортуну кытында сокур кыарт киши сөөлп, кеси да ырге кырап, жийли турганын кереме. Жийилмуктары, келерин толтуруп, мугуз бетинден улту тамчыла бл саркыдыш. Ол манга бек сейр керемеде! Жашуумда ар киши жийли биринчи кереме!
Ала бла бирге кузовда эки солдат, кыоларында да автоматлары. Кабинада уа ошцер. Бары да бизди кели, совет аскериле...

Кыартдыла да бандидите уа? Биз да аныламайла!
Кеси келерим бла...
Жайда тамаша кырандыны шым отпускунда манга кыонокымга келгенди. Биз бир

бирбинчи кыранды бек кеп заман бола эди. Владимир кеси да Кавказда биринчи кереме болады.
- Орусдула болмаганын арасында кылай жашайсы?
Мен анга ол кетери алында жуап берирге дейме.
- Алай кериси уа кесинг керемг иги эди.
Бир кюн элде бушуу болады. Хар кими да башында берко болганы кырандышым бек сейр керемеде.

Биз жашаган кварталда кыабарты той бара эди. Мени да чакырадыла ары. Ары кырандышым да алып барам.
Неках этуге бек улпу сейр этип кырабыз.
Той барганы кезиуде мени кыонокун, шкони директору Бабыла Магомед Тейбен Холумда болугуа сөөгенин айтады.
- Мен анга болмаганылы жыйрма жыл окуна озган болур. Эл чачылыды, алай

айтханларына кереме, бизни журтубуз саклангыды. Керти тауланы, терен тарны, Черек сууну керюрге сөөмисиз?
Мени бла келсегиз, бек ыразы болукмыа.
Не кырандышым, не мен кеп айтырар турмадык...
Биринчи кюн чынар агычаны ичи бла барып турдук. Жол болмаганылыктыга, Магомед акашмай барады: сабийилгинде атасы бла бирге былайы бла Нальчикте аз жорюмегенди.
Ингир аглаша Кыара-Суугуа жетебиз. Анда аны аутмаз шүкү, элни школуну директору Аттоланы Анатолий жашайды. Бизге не жууук адамларындын эсе иги тобеген болур эдиле, баям.

...Эртеликке Холам-Бызаны тар бла барык. Чыреки онг жанында - Тейбен Холам. Магомед терден-терен атлап тебирейди. Эл тозурады: заман, адамла да ая-

магандыла аны. Жаланда бир журт (Бабаланы) сакланганын керемиз. Магомед аны таба тебирейди.
Гитче терезелени рамалары жоктула, эшикелени да алай. Юноно ичи кырандыгы. Ортасында мен терекени улту теймеги юноно башын тутайды.
Арбазны ортасында улпу сыйдам таш керемиз. Магомед аны кыырына опурады да жийляды. Биз артда белгенибизча, аны кюсонде аны атасы, аптасы да намаз этуучу эдиле.
Жийилганы сөзө окуна болуз шүкү, элни школуну директору Аттоланы Анатолий жашайды. Бизге не жууук адамларындын эсе иги тобеген болур эдиле, баям.
- Охо да, болду! - деп улпу айтады ол. - Энди Жаболаны фермаларына керюролюйк.
Жийилганы сөзө окуна болуз шүкү, элни школуну директору Аттоланы Анатолий жашайды. Бизге не жууук адамларындын эсе иги тобеген болур эдиле, баям.

Тырынаууну В.А. Губанов аты спорт-саулык кючлеу комплексинде ауур атлетика кыабарты Малкыары биринчилиги бардырылганды. Анга онтерт жыллары толмаган жашла бла кызыла кыатышандыла, ала оноу ауурлук категорияда эригендиле.
Эселеге кереме, жашлада биринчи жерлеге Тимерлан Тезов, Голуйланы Тимерлан (Жанхотин), Руслан Кожаров (Антуп), Ислам Шериев, Алан Кудзиев, Тимур Мариев (Нарт-кыала), Хаджаланы Махти (Тырынаууз), Ислам Иванов бла Надар Маршенкулов (Исламий) чыктыгандыла.
Кызыланы араларында Ольга Ли (Нарткыала), Антонина Касьяненко (Тырынаууз), Мунира Кормазова (Терек) хорлагыандыла.
Спортчуланы тренере Мурад Шаов, Анатолий Дешев, Михаил Шкемов, Екпкляны Таукчан, Маккаланы Махти, Эзеланы Вадим, Марем Унежев, Аскерби Хамурзов юйретдиле.
Кызыланы араларында Ольга Ли (Нарткыала), Антонина Касьяненко (Тырынаууз), Мунира Кормазова (Терек) хорлагыандыла.
Спортчуланы тренере Мурад Шаов, Анатолий Дешев, Михаил Шкемов, Екпкляны Таукчан, Маккаланы Махти, Эзеланы Вадим, Марем Унежев, Аскерби Хамурзов юйретдиле.
Анатолий ТЕМИРОВ.
Сурат авторуну.

Акция Профилактиканы кыйматын кетюроп умтуда
Жыл сайан биринчи декабрде СПИД аурууга кыабарты битеудуны кюн белгилениди. ЮНОЙДС организацияны бла байлмылы 'Я ЗАИ' #профилактика ВИЧ' деген акцияны бардыры башлагыанды. Аны чекеринде хар ыйлык сайан жаны бла профилактика кыалай бардырылганы, алай мадарла белгили кыауумла (жаш тишпурла, ВИЧ-лери болганла эм башхала) бла байлмылыгы тинтилликди. СПИД-ни профилактикасы буюнда кыйматылы болуучу не мадар этерге керемизди да сорулукду адамладан.

ОПЕРАТИВ ШТАБ Байрам кюнде бютюн уллу саклык керекди

КыМР-де Оператив штаб Халккы бирлигини кюноне агаглан жамуаг-политика кыабарты жуушугуа хозорланууну эм аланы бардырылуу кюнонде тероризмге кыажуа жоруукланы саклырга кереклисин эсгертеди. Бу кезиуде саклы болугуз, эспилини тас этмизди, халкк жийылган жерледе, транспортта хар затча да эс буругуз.

КыМР-де Оператив штаб терроризм эм экстремизм кыабарты агаглан аманлыкылаан сакланууну жоруукларын эсгертеди:
- ишелик туудурган затны керген эсегиз, сансыз болмагыз. Анга тиймегиз,

ачмагыз, жеринден тедримегиз: ол чачылып, адамланы ачыгырга, меккямланы бузарга болуучу. Аманлыкчыла чачдыбуууу затланы аспамында сумкалга, арткамылга, коробаклага, илпаланы ичирине бексудуруудула;
- ишелик адамлга, бир жерде кеп заманга машиналарын кыоноп кетгенлеге эс буругуз;

булай шартланы юслеринден право нызамны сактыуу органлга билиргиз, неда энци службаланы дежурный бөлюмлерине сөлөшөгиз.
Сизни жууалылыгыгыз, гражданд сезишгиз эмда право нызамны саклыуучу органлга болшургуа хазырлыгыгыз ауур аманлыкылаан саклангырга онг берилдикте.
«Кыабарты ызы» телефон номерлери:
- КыМР-де Оператив штаб: 48-15-48
- РФ-ни КыМР-де УОСБ-сы: 48-15-81 (ышануулуктуу телефон номери)
- КыМР-де МВД: 40-49-10 (дежурный бөлүм), 49-50-62 (ышануулуктуу телефон номери);
- РФ-ни СК-сыны КыМР-де Следствие управлениасы: 77-64-22 (ышануулуктуу телефон номери)
- РФ-ни МЧС-ини КыМР-де Баш Управлениасы: 39-99-99 (дежурный бөлүм).

2016 жылда ноябрь айда беш уухакты намаз кылыуучу заманы

Table with 7 columns: ыйыккы кюнолери, Айны кюнолери, Эрттен намаз, Кюн чыктыган заман, Тош намаз, Экинди намаз, Ашхам намаз, Жасыз намаз. Rows list days from Geuyorge to Baraz.

Аскер прокуратура Жалган ахча ючюн - жууапка

Нальчикны шахар оюду 49-жыллык Игорь Валентову РФ-ни Уголовный кодексини 186-чы статьясыны 1-чи кесегине кереме (жалган ахча хазырлаганы ючюн) бузукулук этгени ючюн жууапка тарканды. Эр киши алгын да наркотиклени законга бузуулук этип сактыны кюнон кеп кереме сөөлүк болгондо, Кырал терселуно Нальчикны транспорт прокуратурасы кыабил кергенди.
Тинтилген ачыкылганыча, быйыл сентябр айда Валентов электрикада Минеральные Воды шахардан Нальчикке келе, «Нартан» станцияда жолну багыасына 500 сом бергенди. Алай кассир ахчада тийишли кырал белгиле болмаганына эс бурганда эмда аны кюсонде транспорт полицияны келечисине билдиргенди.
Экспертиза ахча керексону болушугуу бла хазырланганын тохтадыргыанды. Валентов анылагычыча, ол техниканы орманда тапканды. Ишленини керюп, анда жалган ахча чыгаргырга умуг этгенди.
Сод, кырал терселуноно оюмун тынгылап, Валентову 1,3 жылды биттүно кызмат коллонда тутарга оюнуу кыабил кергенди. 21 октябрде ол кюноне киргенди.

Руслан ЖЕМУРОВ, Нальчикны транспорт прокурору, юстицияны тамата кенгешчиси.

Жаннган машинада адамла ачымагыандыла

26 октябрде ол тошюу-кытаруу сувзыны ара пунктуна Нальчикте Явнини атып просектеде 27-чи юноно кытында автомобил жанып башлаганыны юсюнде билдирюу келгенди.
Алайга шахарны 1-чи номерли тошюу-кытаруу бөлюмюнде дежурный караул жетгенди. Ол кезиуде юч квадрат метр жерде «Форд-Фокус» машина жана тура эди. Ол терк окуна Фнотполтегенди. Аны мотору ююгенди, адамла ачымагыандыла. Анык жалган ахча, автомобиль жюрюп башлаганын жанганды. Автомобль кереме, аны сылтауу машинаны ток ызырдында кысыа замыканы болганындады.
МЧС-ни КыМР-де Баш управлениасыны пресс-службасы.

Алчы жерледе - жаш штангачыла

Тырынаууну В.А. Губанов аты спорт-саулык кючлеу комплексинде ауур атлетика кыабарты Малкыары биринчилиги бардырылганды. Анга онтерт жыллары толмаган жашла бла кызыла кыатышандыла, ала оноу ауурлук категорияда эригендиле.
Эселеге кереме, жашлада биринчи жерлеге Тимерлан Тезов, Голуйланы Тимерлан (Жанхотин), Руслан Кожаров (Антуп), Ислам Шериев, Алан Кудзиев, Тимур Мариев (Нарт-кыала), Хаджаланы Махти (Тырынаууз), Ислам Иванов бла Надар Маршенкулов (Исламий) чыктыгандыла.
Кызыланы араларында Ольга Ли (Нарткыала), Антонина Касьяненко (Тырынаууз), Мунира Кормазова (Терек) хорлагыандыла.
Спортчуланы тренере Мурад Шаов, Анатолий Дешев, Михаил Шкемов, Екпкляны Таукчан, Маккаланы Махти, Эзеланы Вадим, Марем Унежев, Аскерби Хамурзов юйретдиле.
Кызыланы араларында Ольга Ли (Нарткыала), Антонина Касьяненко (Тырынаууз), Мунира Кормазова (Терек) хорлагыандыла.
Спортчуланы тренере Мурад Шаов, Анатолий Дешев, Михаил Шкемов, Екпкляны Таукчан, Маккаланы Махти, Эзеланы Вадим, Марем Унежев, Аскерби Хамурзов юйретдиле.
Анатолий ТЕМИРОВ.
Сурат авторуну.

Жыйымдык командага кирип онгубуз барды

Келгиз, бир сейрлик болууну суратлайкы. Сиз ючюн, Европаны бийлыгы чемпионатны кырау комитети Франциядагы турнири жыйымдык командасына адамланы чакырады. Аны оноуу бла аны россияиле Кокорин, Мамаев, Самедов, украиниле Коллянда, Ярмоленко эм башхала киредиле. Алай аланы араларында не португалыча Криштиану Роналду, не валличы Гарет Бейл, не французлу Антуан Гразманд жоктула. Башхача айтканда, бу командада топка бир бири ызындан эки кере ураллык адамланы алмайдыла. Сиз анга кылай кыраисыз?
Специалистле бла кырауучула бу сайлауны жаратмасала, комитет алай нек этгенин анылагырыкты: «Биз команданы Европаны чемпионатына кыатышкан эм орустлини иги билген спортчуладан кыраганбыз». Сора

хар ким да, анылаамаса да, аны тюзлогонне инаынрыкты.
Ма анга ушаш болууну бюгюн Футболну миллет лигасында керемиз. Бусугатда Кипрде жаш тлоу жыйымдык командаланы араларында бардырылык чемпионатка кыатышырык команда кыраула турады. Анга миллет лиганы айырмалы футболчулары киредиле. Алай ала 1996 жылдан алгача туумазга керемди. Быйлы чек салуу сейрди.
Баш тренер Евгений Бушманов командада ойнарлык футболчуланы тизмелерине 35 адамны жазганды (ол кенгертилген тизмеде, ойнаган 22-си этержиле). Анга арталыкды кирмей дагында жети клуб кыалгандыла. Дагында алтысында бирер адам алынганды. Бу шарт ол командаланы кырауусулукларынын кергозтеди? Не хана.

Футбол Футболну миллет лигасында клубланы келечисини саны

Table with 3 columns: п/п, Команда, Кенгертилген тизмеге кирген спортчуларыны саны. Rows list clubs like Spartak-2, Zenit-2, Enisey, Tyumen, Volgar, Luz-Energiya, Baltika, Spartak-Nalchik, Tosno, Dinamo, Fakel, Mordovia, Himki, SKA-Khabarovsk, Shinnik, Sokol, Sibir, Tambov, Neftekhimik, Kuban.

Тарт эм иги клуб ары юношор футболчулары иедиле. Ол ала премьер-лигага чыгарса ушаш этгенлери бла байлмылды. Бусуга, быйлы ортун асыры жаш футболчуланы болушуклары бла тамамлап кыюргыа жарамдылы.
Ары Нальчикни «Спартакында» Александр Марченко чакырылганды. Бу сайлау, бир жангандан, кеп соруула чыгарады. Бардырган матчларыны саны бла Александр командасында оналты адамдан артка кыалады. Клубу баш кыауумунда майданга ол жангыз эки керме чыктыганды, былайда ол Алти Ахьядов бла онжетинчи жерни ююшеди.

Алай Марченкоу терслиги жокдуу, жыл сан жаны бла чекни ол салмаганды. Ол онбеш жылдан бери «Краснодар» клубуна ойнагыанды. Аны Нальчикке кенгенине да сылтауу команданы керек болганында эди.
Келге тийген башхачы. Бу жол да жыйымдык команда «блатнойлга» деп кыралганды. Жангыз эки команданы - «Зенит-2» бла «Спартак-2» - премьер-лигага чыгаргыа онгары жокдуу, аланы борчлары баш команданы жангы кыаууму кырааргады. Жангыз да ол сылтау бла алгача жаш спортчула киредиле. Аны ючюн жыйымдык командада быладан онжетти адам бардыла: онуусу-москвачыладан, жетиси да - зенитчиледен.
Биз а Александрга жыйымдык командага кертиси бла да тошери, анда кесин тийишлисича кергозторюн тежейик.
Виктор ШЕКЕМОВ.

«Философияны доктору» барыбызны да саклайды!

Кыулийланы Кыосын аты Малкыар кырал драма театр сахна искусствону сюйгенине Брисислов Нушични пьесасына кереме «Философияны доктору» деген спектакль чакырады. Оюн 8 ноябрде Али Шогенцуков аты

Кыабарты кырал драма театры сахна кыононо кергозтолюждо.
18.00 сагатда башлангырыкты.
Соруулары болгыла бу телефон номерлеге сөлөшисиле 47-50-40; 47-54-37.

УЧРЕДИТЕЛЯТЕ: КЫАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактору орунбасары ТЕКУЛАНЫ Хауа
РЕДАКЦИЈА: АТТАЛАНЫ ЖАМАЛ (баш редактор)
ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редактору орунбасары)
ТОКЪЫЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретары)
МОКЪАЛАНЫ Зулура (культура бөлүмүнө таматасы)
ТИКАЛАНЫ Фатима (жамуаг-политика жашуу бөлүмүнө таматасы)

ТЕЛЕФОНДА: Редактору примани - 42-63-01.
Баш редактору орунбасары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууаплы секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корреспондент - 42-63-52.
РЕДАКЦИЈАНЫ БЕ.ПОМ.ЛЕРИ: Жамуаг-политика жашуу - 42-24-02, 42-67-68.
Культура - 42-75-82, 42-66-76.
Социалдык-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жангылыктык эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окуучуула бла байлмыктыла - 42-37-94.
Энци корреспондент - 42-68-72.
Тизмачыла - 40-28-97, Бухгалтерия - 42-30-87.
Оператору - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция автору бла кызыгы жорюгөмбиз.
Кылж жамалгага редакция этимбизди жала артка кытайрымайдыла.
Газете басылганын материалда айтылган оюмла редакцияны башы бла келешиле болушуктуу. Алай айтылган хар зат ючюн.
Россей Федерацияны Басманы юскенди законуну тийишликчеси материалды авторлары келешиле жуушудыла.
Редакция авторлардан 400 гезит тизгенди (машина бла жазылган 5-6 бет) келино алыды.
Газет Басманы эм асыамы информацияны эркинликчери кыруулуу жаны бла Кыабарты-Малкыар регион инкешпери 1994 жылда 14-июньда регистрация этигенди.
Регистрация номер - П-0066. Индекс - 51532

Газетти башмагы КыМР-ни Басма эмда асыамы коммунистияла жаны бла кырау комитетини компьютер службаасы хазыр этгенди.
Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды.
Нальчик шахар, Ленин аты проспекте, 33
Газетини ислерине тапдыруу ючюн КыМР-ни почта сувзыны федеральный Управлениасы жуушудыла.
Телефонула: 76-01-28, 76-01-10
Газетини Россияга салуу ючюн КыМР-ни «Роспечать» акционер обществову жуушудыла.
Телефон: 42-49-34

Номерге графике кереме 19.00 сагатта кыл салынады.
20.00 сагатта кыл салынады
ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГАНЛА: Байсыланы Марзият - дежурный редактор, Кесенинаны Зулуфия - жууаплы секретары орунбасары; Зезаланы Лида, (1-2-чи бетте), - Бийкеуцаланы Жаннета (3,4-чи бетте) - корректору.
Тиражи 2100 экз. Заказ № 1667
Багыаса 10 сомду.
РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ НЕДАТЫНЫ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекте, 5 электрон почта: elbor_50@mail.ru